

Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1316/2013 a (EU) 2015/1017, pokud jde o prodloužení doby trvání Evropského fondu pro strategické investice, jakož i zavedení technických zlepšení daného fondu a Evropského centra pro investiční poradenství

[COM(2016) 597 final – 2016/0276 (COD)]

(2017/C 075/11)

Zpravodaj: **Alberto MAZZOLA**

Konzultace	Rada Evropské unie, 26. 9. 2016, Evropský parlament, 3. 10. 2016
Právní základ	Článek 172, 173, 175 a 182 Smlouvy o fungování Evropské unie
Odpovědná specializovaná sekce	Hospodářská a měnová unie, hospodářská a sociální soudržnost
Přijato ve specializované sekci	29. 11. 2016
Přijato na plenárním zasedání	15. 12. 2016
Plenární zasedání č.	521
Výsledek hlasování	172/0/3
(pro/proti/zdrželi se hlasování)	

1. Závěry a doporučení

1.1. Evropský hospodářský a sociální výbor důrazně podporuje iniciativu Komise prodloužit dobu trvání Evropského fondu pro strategické investice (EFSI) a navýšit jeho financování a souhlasí s účelem tohoto fondu a jeho významem pro stabilitu a jistotu pro investory a předkladatele projektů. Výbor rovněž doporučuje rozšířit dobu trvání EFSI a jeho financování tak, aby měl ještě dlouhodobější perspektivu a bylo zajištěno, že intervence budou systematické a bez přerušování.

1.2. EHSV vítá pozitivní výsledky za první rok provádění EFSI, kdy došlo k okamžité aktivaci hodnoty investic dle prognózy, a domnívá se, že zejména investiční okno pro malé a střední podniky je úspěšné. Středisko pro sledování jednotného trhu by mělo provádět neustálé monitorování EFSI a jeho využití pro malé a střední podniky pomocí ukazatelů dopadu.

1.3. Podle názoru Výboru by se EFSI 2.0 měl zaměřit na ještě větší zapojení soukromého kapitálu a překročit podíl dosažený v prvním roce, který činil 62 %. V této souvislosti Výbor navrhuje pečlivě zvážit rozšíření jeho působnosti do dalších finančních odvětví kromě bankovníctví – mělo by se jednat o trh s dluhopisy a pojišťovací a penzijní fondy. Evropské a mezinárodní pojišťovací a penzijní fondy by mohly v oblasti investování sehrát klíčovou úlohu.

1.4. EHSV zdůrazňuje, že je důležité řídit se potřebami trhu, vážně zvážit dopad EFSI na zaměstnanost a sociální oblast a posílit adicionalitu EFSI ve vztahu k dalším nástrojům EU a běžné činnosti EIB. EHSV lituje, že EFSI nezajistí, že finanční prostředky budou investovány v zemích, kde jich je nejvíce zapotřebí. Požaduje, aby bylo v rámci EFSI zajištěno geograficky vyvážené pokrytí v celé EU a byla zohledněna celková ekonomická činnost v jednotlivých zemích společně s vytvářením nových pracovních míst a povahou iniciativy orientovanou na poptávku a trh, aniž by byly předem stanoveny kvóty, a byla zachována dostatečná flexibilita v odvětvích, kde je fond používán.

1.5. Výbor je toho názoru, že EFSI 2.0 by měl směřovat své zásahy do odvětví budoucnosti, jako jsou Průmysl 4.0, inteligentní energetické sítě, sítě digitální a dopravní infrastruktury a ochrana životního prostředí, přeshraniční projekty, včetně rozsáhlých evropských projektů v odvětvích, které nejvíce přispívají k růstu HDP, a to na základě hodnoty investiční potenciálu, aniž by se ztratilo ze zřetele zemědělství, a to s cílem maximalizovat dopad růstu a zaměstnanosti – včetně možnosti využití dalších fondů EU, dále také do technologií dvojího užití vztahujících se k odvětvím bezpečnosti a obrany. Odpovídajícím způsobem by měl být upraven seznam odvětví vyloučených ze strany EIB.

1.6. EHSV doporučuje podpořit Evropské centrum pro investiční poradenství (EIAH), které by mělo zintenzivnit svou činnost v různých zemích a hrát proaktivní roli zejména v nejvíce znevýhodněných regionech, a dále posílit úlohu národních podpůrných bank a také vznik podpůrných územních platforem. Mělo by se rovněž zvážit, zda by se ke spolufinancování projektů EFSI daly bezproblémově a bez byrokratických překážek využít strukturální a investiční fondy, a měl by být zajištěn kvalitnější dialog s místními a regionálními orgány.

1.7. EHSV požaduje posílení sociálního rozměru EFSI jeho využitím v oblasti vzdělávání, odborné přípravy a odborného výcviku k získávání dovedností a celoživotního učení, k rozvoji tvůrčích a kulturních odvětví, inovací ve zdravotnictví a lékařství, infrastruktury sociálních služeb, sociálního bydlení a péče o děti a infrastruktury pro cestovní ruch a ochranu životního prostředí. Investiční plán pro Evropu by měl jasně podporovat závazky přijaté na konferenci COP 21.

1.8. EHSV doporučuje více zviditelnit financování EFSI prostřednictvím rozsáhlé informační kampaně na místní úrovni v celé Unii, spustit používání loga EFSI na iniciativách jím financovaných – zejména pro malé a střední podniky – a posílit dialog s místními a regionálními orgány.

1.9. Vzhledem k tomu, že pro občanskou společnost a pro image Evropy je úspěch EFSI důležitý, Výbor žádá, aby byl pravidelně konzultován za účelem poskytování informačních zpráv o finančních a investičních operacích a o fungování záručního fondu. Zvláštní pozornost bude věnována vytváření pracovních míst, dopadu na životní prostředí, jakož i hodnocení nezávislých odborníků ohledně uplatňování nařízení o EFSI a změnách za použití jasných sociálně-ekonomických a environmentálních ukazatelů, a aby byla vyjasněna adicionalita této iniciativy.

1.10. Vzhledem k řadě pozitivních důsledků sociálních investic, zejména pro trh práce a veřejné finance, se EHSV domnívá, že by se mělo dále zvážit, jak propojit „Junckerův plán 2“ s cíli balíčku týkajícího se sociálních investic.

2. Kontext dalšího vývoje EFSI: aktuální stav

2.1. Dne 28. června 2016 došla Evropská rada k závěru, že „investiční plán pro Evropu, zejména Evropský fond pro strategické investice (EFSI), již přinesl konkrétní výsledky a představuje významné opatření, jež pomáhá aktivovat soukromé investice a zároveň inteligentně využít vzácné rozpočtové zdroje.“

2.2. Od listopadu 2014, kdy byl investiční plán pro Evropu předložen, došlo k návratu některých prvků důvěry v ekonomiku a k růstu. Přesto je stále 22 milionů lidí nezaměstnaných, investice zůstávají o 15 % nižší než před krizí v roce 2008 a bude zapotřebí dalších 300 miliard EUR ročně, aby se investice vrátily na úroveň před krizí. V EU dochází již čtvrtý rok po sobě k mírnému oživení, v roce 2015 dosáhl růst HDP 2 % – i když větší investiční projekty nemohou mít okamžitý makroekonomický dopad, jednoznačně přijatý závazek v podobě investičního plánu již začíná přinášet hmatatelné výsledky.

2.3. Během prvního roku fungování EFSI se ukázalo, že původní plán byl koherentní – EFSI, který provádí a spolusponzoruje skupina Evropské investiční banky (EIB), je na dobré cestě ke splnění cíle, jímž je do poloviny roku 2018 aktivovat v reálné ekonomice alespoň 315 miliard EUR dodatečných investic. Operace schválené v tomto prvním roce byly v hodnotě vyšší než 115 miliard EUR, z čehož 62 % financovali soukromí investoři – k 15. listopadu 2016 to bylo 154 miliard EUR, což představuje 49 % celkové očekávané částky⁽¹⁾.

2.4. Reakce trhu byla obzvláště rychlá v případě okna pro malé a střední podniky, kdy výsledky EFSI zdaleka předčily očekávání. Z toho důvodu bylo toto okno v červenci 2016 v rámci stávajících parametrů nařízení (EU) 2015/1017 navýšeno o 500 milionů EUR. Na konci prvního roku činily schválené operace ve prospěch malých a středních podniků více než 47 miliard EUR – 64 % objemu plánovaného na celé tři roky.

⁽¹⁾ Údaje skupiny EIB, 12. října 2016.

2.5. EFSI, společná iniciativa Evropské komise a Evropské investiční banky, ale s vlastní správou a řízením, pomáhá financovat rovněž inovační a infrastrukturní projekty v řadě odvětví, jako jsou výzkum a vývoj (20 %), energetika (22 %), digitalizace (12 %), doprava (7 %), ekologické a účinné využití zdrojů (4 %) a sociální infrastruktura (4 %) (údaje k 15. listopadu 2016).

2.6. EHSV uvítal spuštění investičního plánu pro Evropu a ocenil „změnu tónu, kdy Komise upouští od úsporných opatření a fiskální konsolidace.“ Zdůraznil, že „investiční plán je krokem správným směrem, vyvolává však řadu závažných otázek ohledně své velikosti v poměru k obrovské potřebě investic v Evropě, ohledně vysoké míry očekávaného pákového efektu i případného toku vhodných investičních projektů, ohledně zapojení malých a středních podniků se zvláštní pozorností k mikropodnikům a malým podnikům a také svého časového horizontu“⁽²⁾. EHSV nicméně vyjadřuje politování nad skutečností, že EFSI nezajistil investování prostředků v zemích, kde jsou nejpotřebnější. Členské státy, vůči nimž se uplatňuje postup používaný při nadměrném schodku na základě nápravné složky Paktu stability a růstu, nemohou využívat žádné možnosti flexibility (ECOFIN 2012 a ECOFIN 2014).

2.7. Výbor využil převážně pozitivní zkušenosti a názory týkající se EFSI, které zazněly na slyšení se zástupci sociálních partnerů a organizované občanské společnosti dne 10. listopadu 2016.

3. Návrhy Komise

3.1. Komise navrhuje prodloužit dobu trvání EFSI o další dva roky až do roku 2020, zvýšit záruku EU z 16 na 26 miliard EUR a příspěvek Evropské investiční banky z 5 na 7,5 miliardy EUR s cílem po dobu trvání fondu aktivovat investice ve výši přibližně 500 miliard EUR. Za tímto účelem Komise navrhuje navýšit záruční fond o 1,1 miliardy EUR až na 9,1 miliardy EUR. Tato navýšení budou financována prostřednictvím Nástroje pro propojení Evropy a příjmů z operací EIB souvisejících s EFSI.

3.2. Víceleté strategické cíle EFSI 2.0 na podporu investic pro růst byly v souladu s rozpočtovými prioritami EU vypracovány pro tato prioritní odvětví:

- strategická infrastruktura – investice do digitální ekonomiky a do energetiky v souladu s politikami EU;
- dopravní infrastruktura v průmyslových centrech, životní prostředí, vzdělávání, výzkum a inovace;
- investice podporující zaměstnanost, zejména prostřednictvím financování malých a středních podniků a opatření pro zaměstnanost mladých lidí;
- lidský kapitál, kultura a zdraví.

3.3. Podle Evropské komise by tato iniciativa měla umožnit, aby EIB a EFSI v těchto oblastech prováděly financující a investiční operace ve větším objemu a v případě EIB v rizikovějších, ale ekonomicky udržitelných projektech, a to díky záruce EU, kterou obdrží. Multiplikační efekt je schopen v projektech generovat 15 EUR investic za každé euro záruky – celkem ve výši nejméně 500 miliard EUR v období od současnosti do konce stávajícího víceletého finančního rámce.

3.4. Hlavní změny, které Komise v nařízení 2015/1017 navrhuje, se týkají:

- posílení adicionality projektů, včetně přeshraničních projektů v oblasti infrastruktury a souvisejících služeb, které byly konkrétně označeny jakožto projekty skýtající adicionalitu;
- lepšího pronikání EFSI do méně rozvinutých a/nebo přechodových regionů a usnadnění kombinace evropských strukturálních a investičních fondů (ESI fondy), programu Horizont 2020 a Nástroje pro propojení Evropy s podporou z EFSI;
- podpory pro méně rozvinuté a přechodové regiony prostřednictvím výslovného odkazu na jakékoli odvětví, které by jinak nebylo zahrnuto v obecných cílech;
- většího zaměření EFSI na projekty, které se soustředí na plnění cílů COP 21 a priorit v oblasti změny klimatu;

⁽²⁾ Stanovisko EHSV *Investiční plán pro Evropu* (Úř. věst. C 268, 14.8.2015, s. 27).

- možnosti zahrnout do EFSI investiční projekty týkající se odvětví obrany, a to vzhledem k významnému ekonomickému multiplikačnímu účinku;
- podpory EFSI pro cíle v oblasti odvětvové a zeměpisné diverzifikace při současném zachování důrazu na trh;
- větší transparentnosti při správě a řízení EFSI.

4. Obecné připomínky

4.1. Evropský hospodářský a sociální výbor vítá a důrazně podporuje iniciativu Komise prodloužit dobu trvání Evropského fondu pro strategické investice (EFSI) i navýšit jeho financování, přičemž souhlasí s účelem tohoto fondu a jeho významem pro podporu vývoje investic v Evropské unii. Výbor znovu potvrzuje postoj vyjádřený dříve⁽³⁾ týkající se potřeby vytvoření evropského plánu pro růst a zaměstnanost, který by zahrnoval ambicióznější EFSI spolu s dalšími programy Společenství, především iniciativu Horizont 2020, Nástroj pro propojení Evropy a strukturální fondy. EHSV podporuje otevření dalších fondů EU, které by finančně podpořily investiční záruky v konkrétních odvětvích.

4.2. Tyto grantové programy, jakož i veřejné investice musí být zachovány a jejich specifická nesmí být ohrožena vzhledem k jejich důležitosti a působnosti na růst a zaměstnanost.

4.3. EHSV vítá pozitivní výsledky za první rok provádění EFSI, kdy došlo k okamžité aktivaci hodnoty investic dle prognózy, i když zatím stále čeká na přesnější kvalitativně kvantitativní analýzu výsledků, a domnívá se, že investiční okno pro malé a střední podniky je úspěšné. Potvrdilo se, co Výbor prohlásil o roli EFSI ve vztahu k rizikovému kapitálu a potřebě financovat zvyšování tvorby pracovních míst a růst podniků, zejména malých a středních podniků⁽⁴⁾.

4.4. Výbor je toho názoru, že úspěch EFSI ve vztahu k malým a středním podnikům je částečně výsledkem přetrvávajících problémů v mechanismu, jakým se převádějí finanční prostředky z bank do podniků, což ukazují nedotčené vklady u ECB. V této souvislosti by Středisko pro sledování jednotného trhu EHSV mělo stále monitorovat využívání EFSI malými a středními podniky pomocí ukazatelů dopadu.

4.5. Podle názoru Výboru by se EFSI 2.0 měl zaměřit na ještě větší zapojení soukromého kapitálu a pokud možno překročit podíl dosažený v prvním roce, který činil 62 %. V této souvislosti Výbor navrhuje pečlivě zvážit rozšíření jeho působnosti do dalších finančních odvětví kromě bankovního: mělo by se jednat o trh s dluhopisy a pojišťovací a investiční fondy⁽⁵⁾. EHSV souhlasí, že je zapotřebí další fond zaměřený v první řadě na aktivaci soukromých investic. Institucionální investoři spravují na evropské úrovni aktiva ve výši 13 500 miliard EUR⁽⁶⁾, z čehož je do infrastruktury investováno méně než 1 %.

4.6. EHSV žádá evropské orgány, aby se zamyslely nad možností povolit členským státům větší flexibilitu v problematických situacích, aby mohly navýšit veřejné investice, financovat prostřednictvím EFSI infrastrukturu a výzkum, vysoce kvalitní vzdělávání, péči o děti, zdravotní péči a sociální služby.

4.6.1. Navýšení těchto fondů vyžaduje změnu právních předpisů týkajících se jednotného trhu pro kapitál (např. Solventnost II), jež brání investicím do infrastruktury ze strany evropských pojišťovacích a penzijních fondů. Například v Kanadě dosahuje podíl těchto fondů na investicích do infrastruktury – včetně evropské infrastruktury – 15 % ze spravovaných aktiv. Platforma financovaná Nástrojem pro propojení Evropy, EIB a pojišťovacími fondy by mohla tyto problémy zmírnit a zajistit náležité využívání těchto fondů.

4.7. Pro úspěch EFSI 2.0 je dle názoru Výboru důležité, aby se řídil potřebami trhu a aby byla posílena jeho adicionalita ve vztahu k dalším nástrojům EU a hlavní činnosti EIB: každý projekt by měl být nejen v souladu s politikami EU, ale měl by rovněž být posuzován individuálně a na základě očekávaných ekonomických výsledků.

⁽³⁾ Viz poznámka pod čarou č. 1.

⁽⁴⁾ Stanovisko EHSV *Růst a státní dluh v EU – dva inovační návrhy* (Úř. věst. C 143, 22.5.2012, s. 10).

⁽⁵⁾ Viz poznámka pod čarou č. 1.

⁽⁶⁾ *Akční plán EU „Making the best use of new financial schemes“.*

4.8. EHSV souhlasí s tím, že je nutné posílit adicionalitu projektů podporovaných z EFSI, a tudíž zvýšit šanci rizikovějších projektů na financování. Kritéria přípustnosti musí navíc zahrnovat požadavek, aby podporované projekty řešily selhání trhu a nepříznivé investiční situace a aby přeshraniční infrastrukturní projekty a související služby byly konkrétně označeny jakožto projekty, jež ze své podstaty splňují požadavek ohledně adicionality. Tím se zajistí, že investiční plán bude efektivním restartem evropské ekonomiky a podpoří tvorbu pracovních míst a hospodářskou a sociální soudržnost.

4.9. EHSV důrazně vyzývá k tomu, aby byl EFSI intenzivněji využíván v oblasti vzdělávání, odborné přípravy a odborného výcviku k získávání dovedností a pro celoživotní učení, k rozvoji tvůrčích a kulturních odvětví, zdravotnictví a infrastruktury v sociální oblasti a cestovním ruchu.

4.10. Výbor trvá na tom, aby bylo v rámci EFSI zajištěno geograficky vyvážené pokrytí v celé EU, které zohledňuje celkovou ekonomickou činnost v jednotlivých zemích společně s povahou iniciativy orientovanou na poptávku a trh, aniž by byly předem stanoveny kvóty a při zachování dostatečné flexibility přidělování finančních prostředků mezi jednotlivá odvětví. EHSV souhlasí, že má smysl posílit Evropské centrum pro investiční poradenství (EIAH), aby mohlo zintenzivnit své operace v různých zemích. Podporuje rovněž možnost využívat strukturální a investiční fondy k hladkému spolufinancování projektů EFSI bez byrokratických překážek.

4.10.1. Úloha Evropského centra pro investiční poradenství (EIAH) a národních podpůrných bank by měla být rozšířena tak, aby tyto subjekty nejen poskytovaly služby technické pomoci více zaměřené na místní úroveň v celé EU, ale i zajišťovaly lepší komunikaci mezi místními a regionálními orgány a EFSI 2.0.

4.10.2. Pro úspěch EFSI je taktéž zcela zásadní role národních podpůrných bank. EU a vlády členských států prostřednictvím EFSI pomohly projektům „na zelené louce“ (greenfield) i projektům zaměřeným na opuštěné a chátrající průmyslové pozemky nebo objekty (brownfield), jež by jinak nebyly finančně životaschopné, přičemž EU a vlády by tyto projekty měly i nadále stále více podporovat. To platí zejména pro projekty s nekvantifikovatelným rizikem týkajícím se využití/poptávky. Toto riziko by mohlo být do určité míry sníženo částečným využitím záruk poskytovaných národními podpůrnými bankami, jež by v mnoha případech mohly z neobchodovatelné transakce udělat transakci, která je pro institucionální investory obchodovatelná.

4.11. EHSV souhlasí s myšlenkou, aby se příspěvky členských států do Evropského fondu pro strategické investice (EFSI) nezahrnovaly do výpočtu rozpočtového schodku, a přál by si, aby tato zásada byla rozšířena na investiční programy, např. v podobě plnohodnotného „zlatého pravidla“ pro strategické veřejné investice.

4.12. Výbor má za to, že aby byl evropským investicím dán náležitý impuls a aby byly přilákány investice zahraniční⁽⁷⁾ – což bude v nařízení reciprocně stanoveno – a také aby bylo dosaženo páky 1 ku 15 mezi zárukou a investicemi, je třeba nejen znovu nastartovat evropskou ekonomiku a růst, ale rovněž urychlit plné provedení třetího pilíře investičního plánu realizací strukturálních reforem, odstraněním překážek bránících investicím a zahrnutím příspěvku z EFSI.

4.13. EHSV doporučuje více zviditelnit financování z EFSI pomocí rozsáhlé informační kampaně na místní úrovni a umístěním loga EFSI na každou smlouvu o financování, jež zahrnuje podporu z EFSI, a to zejména v případě malých a středních podniků. Výbor považuje monitorování operací v oblasti financování, investičních operací a chodu a fungování záručních fondů za důležité pro celou občanskou společnost, kterou reprezentuje, a pro místní a regionální orgány. To je rovněž hodnocení nezávislých expertů, kteří posuzovali uplatňování nařízení o EFSI a změn tohoto nařízení. EHSV tudíž požaduje, aby zprávy tohoto typu byly předkládány nejen Parlamentu a Radě, ale také EHSV a VR.

(7) Viz např. čínský program *Jeden pás, jedna cesta*.

5. Konkrétní připomínky

5.1. Pokud jde o prioritní odvětví, měl by EFSI 2.0 na základě objemu potenciální investice poskytovat vyvážené a flexibilní financování pro různá hospodářská odvětví, a především pro energetiku a digitalizaci, oběhové hospodářství a cíle COP 21, udržitelnou dopravu a přeshraniční sítě a také pro odvětví, jako jsou zemědělství, bioekonomika, výroba a služby v méně rozvinutých a přechodových regionech, aby byl zajištěn co nejlepší dopad na zaměstnanost, dále pro technologie dvojího užití vztahující se k průmyslu bezpečnosti a obrany, které by podporovaly zahájení fungování jednotné silné a jasněji vymezené evropské technologické a průmyslové základny obrany (EDTIB) s „užší koordinací a společným plánováním směřujícím k evropské obranné unii“⁽⁸⁾.

5.1.1. Výbor obzvláště doporučuje podporovat digitalizaci průmyslové výroby (Průmysl 4.0) a bezpečný a jednotný rozvoj cloudových sítí a datových center.

5.2. Co se týče správy a řízení EFSI, je EHSV toho názoru, že by bylo smysluplné, aby v řídicím výboru rotovali zástupci Evropské komise, s výjimkou GR ECFIN, a EIB, aby tak byli zapojeni představitelé generálních ředitelství zaměřených na odvětví jako doprava, digitalizace a životní prostředí, čímž by se podpořilo vyvážené financování napříč všemi odvětvími. Výbor pro investice rozhodující o tom, které projekty budou podpořeny zárukou Unie, musí být rovněž zcela nezávislý a musí přijímat transparentní rozhodnutí, do nichž nebude zasahovat EIB, Evropská komise ani jiní veřejní nebo soukromí přispěvatelé. Měl by být také rozšířen o experty, kteří mohou poskytnout odborné poznatky o situaci zeměpisných trhů za účelem intervence.

5.3. EFSI má k dispozici mnohem větší objem finančních prostředků než jiné iniciativy Společenství, a umožňuje tudíž investice do rozsáhlých evropských projektů v hodnotě vyšší než 10 miliard EUR, které podporuje hlavně soukromý kapitál⁽⁹⁾. Výbor se domnívá, že pokud jde o realizaci těchto projektů, je nutno posílit aktivní úlohu Komise, aby mohla podpořit společné spuštění různých evropských programů a stanovit vhodný regulační rámec, zejména v odvětvích dopravy, energetiky a sítí IKT, které nejvíce přispívají k růstu HDP.

5.4. Podle EHSV by se EFSI měl více zaměřit na kolaborativní digitální ekonomiku v Evropě a podporu evropských investičních platforem s cílem napomoci růstu startupů v tomto odvětví a tvorbě kvalitních pracovních míst. Je třeba zaručit práva zaměstnanců a ochranu spotřebitelů.

V Bruselu dne 15. prosince 2016.

předseda
Evropského hospodářského a sociálního výboru
Georges DASSIS

⁽⁸⁾ Viz stanovisko EHSV Nová strategie pro zahraniční a bezpečnostní politiku EU (OJ C 264, 20.7.2016, s. 1).

⁽⁹⁾ Jedná se např. o evropský systém řízení letového provozu, evropský systém řízení železničního provozu (ERTMS), propojený a automatizovaný automobilismus, příbřežní elektrizační soustavu (meshed offshore grid) pro větrné elektrárny v Severním moři, průmyslový Gigabyte, vysoce výkonnou výpočetní techniku a rozšíření širokopásmového připojení po celé Evropě.